

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto din 40.—, za pol leta din 20.—, za četrt leta din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 3/OB. Račun pošte hranilnice v Ljubljani št. 11.457.

Vseučilnišče
1. obv. izvod

List za državne in samoupravne nameščence in upokojene

Zoper draginjo

S pričetkom vojne so se kakor po vsem svetu tudi pri nas na gospodarskem polju kmalu pokazale neugodne posledice. Na trgu je blago — zlasti tisto, ki se uvaža iz tujine — začelo primanjkovati in končno izginjati, hkrati so pa začele naglo naraščati tudi cene vsem domačim poljedelskim pridelkom in obrtnim ter industrijskim izdelkom. Mnogi za življenje nujno potrebni predmeti so se kmalu podražili za toliko, da je postalo življenje vseh delovnih slojev, ki so navezani na stalno enake prejemke, zelo težavno. Med to delavno ljudstvo spadamo poleg zasebnih nameščencev in delavcev tudi vsi javni uslužbenci in upokojeni.

Ze bivša jugoslovanska vlada je skušala z različnimi uredbami o pobijanju draginje in kontroli cen zavreti naraščanje cen in omogočiti revnejšemu prebivalstvu obstanek — na žalost le z minimalnim uspehom. O vsem tem smo že svoj čas obširno pisali.

Ko je bila ustanovljena Ljubljanska pokrajina, so Kralj. italijanska oblastva takoj pričela z ukrepi, da bi se zajezilo nadaljnje naraščanje draginje in bi se prebivalstvo oskrbelo z vsem za življenje neogibno potrebnim blagom. Okupacijska oblastva so že v prvih dneh poskrbela za dovoz živil, zlasti krušne moke, da se omogoči redna prehrana prebivalstva. V ta namen je Visoki Komisar izdal vrsto določb glede cen blaga, storitev in najemnin.

Te določbe urejajo cene tako, da morajo ostati nespremenjene tiste cene, ki so veljale dne 15. marca t. l., če se ne bi zvišanje v vsakem primeru posebej in izrečno odobrilo. Odredba določa ustanovitev posebnih posvetovalnih komisij za določevanje cen raznih blagovnih strok. Komisijam predseduje poslanec Visokega Komisarja, tvorijo jih pa po en zastopnik Zbornice za trgovino in industrijo, delodajalcev, delojemalcev in združnih organizacij. Za blago najširše potrošnje je bil sestavljen in že objavljen prvi cenik z najvišjimi cenami za prodajo na debelo in na drobno. Cenik se bo vsakih 14 dni pregledal, prvi je pa veljal do konca maja. Te cene v ceniku na debelo so obvezne za vso pokrajino, nadrobne prodajne cene pa veljajo obvezno za ljubljansko občino, za druge občine pa le kot smernice. Okrajna načelstva smejo te cene za svoje okraje tudi znižati. Ti ceniki morajo biti v vseh skladiščih in trgovinah javno razobešeni, blago pa označeno s cenami. Prekršitve se strogo kaznujejo. Obenem je bila tudi podaljšana stanovanjska zaščita najemnikov s tem, da se je ponovila prepoved zvišavanja najemnin do nadaljnjega.

Razen te odredbe o cenah je Visoki Komisar določil, da se je moralo dne 12. maja pri proizvoznikih, trgovcih, zadrugah, obrtnikih, zavodih, gostilnah itd. kakor tudi v javnih skladiščih shranjeno blago prijavit. Prijavi je bilo zavezano naslednje blago: pšenica, rž, ajda, koruza v zrnju in moki, mešana moka, oves v zrnju, riž, fižol, krompir, testenine, sladkor, olje, slanina, mast in pralno milo. Prijave je bilo treba poslati Prehranjevalnemu zavodu za Ljubljansko pokrajino (Prevodu).

S posebno odredbo je bilo hkrati tu-

di odrejeno prodajanje in izdelovanje kruha. Kruh smejo pekarnice izdelovati samo iz moke, ki je zmešana iz 30% koruze in 70% pšenice ali rži. Izdelovanje in prodajanje drugačnega kruha je prepovedano. Prodajanje pšenične in ržene moke, testenin in riža se racionira tako, da dobi vsaka oseba po 3 kg na mesec. Vsakdo si sam lahko izbere, katera izmed teh živil hoče kupiti. Prodajala se bodo ta živila samo na živilske nakaznice.

Ze prej je bilo s posebnimi uredbami prepovedano prodajanje blaga zasebnikom preko njihove normalne potrebe in je bilo čezmerno nabavljanje zalog živeža kot kaznivo prepovedano. To velja prav tako tudi za prodajanje obleke, blaga za oblačila in čevljev ter usnja. Izdani so bili tudi predpisi, da se ne sme blago, namenjeno za prodajo, skrivati oziroma rezervirati za posebne odjemalce. Navijanje cen, veriženje in prekupčevanje je strogo zabranjeno in se kaznuje.

Tudi mestna občina ljubljanska je na živilskem trgu izdala razne naredbe, ki naj bi preprečile neutemeljeno draženje. S sodelovanjem proizvoznikov in porabnikov se sproti določajo najvišje prodajne cene in način prodajanja. Mestna občina je sama organizirala prodajo, zlasti povrtine, različnih poljedelskih pridelkov: fižola, ječmenčka, krompirja, jaje itd.

Na žalost je treba ugotoviti, da se navzlic hudim kazenskim sankcijam premnogi prodajalci in obrtniki ne držijo vseh predpisov, tako da je samo mestna občina ljubljanska državnemu tožilstvu do srede maja predložila 70 ovadb zaradi navijanja cen, prekupčevanja in brezvestne spekulacije. Nekateri podjetniki (obrniki, trgovci in proizvozniki) so bili že kaznovani, drugi pridejo na vrsto.

Da bo mogoče vladnim odredbam priboriti veljavo in doseči nameravani učinek, je treba, da sodelujejo tudi vsi kupovalci brez izjeme. Mnogi namreč sami pomagajo dražiti predmete vsakdanje porabe, ker ponujajo prodajalcem višje cene, ki znatno prekašajo oblastveno določeno in še dopustno višino. Treba je vse primere prekršitve predpisov, ki imajo kot cilj splošno blaginjo, neusmiljeno prijavit pristojnim oblastvom, ki bodo poskrbele, da se bodo vladne določbe za pobijanje draginje striktno izvrševale. Tod more biti zlasti sodelovanje javnega uslužbenstva izredno koristno, da se vsi taki nesocialni pojavi že v kali in energično zatro.

* V knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani kupite pisarniške potrebščine za šolo in dom, knjige za šolanje svojih otrok; knjige znanstvene in leposlovne vsebine zase, za odraslo mladino, otroke, prijatelje in znance. Tam dobite tudi merila in razne merilne instrumente za šolo in praktično uporabo.

Poravnajte naročnino!

Imenovanje za Visokega Komisarja

S Kraljevim odlokom na predlog Dučaja kot Ministra za notranje zadeve je bil imenovan gospod Emilio Grazioli, bivši Zvezni Tajnik v Trstu, za Visokega Komisarja za Ljubljansko pokrajino z datumom 3. maja 1941—XIX.

Visoki Komisar g. Emilio Grazioli je deloval kot Pokrajinski Tajnik (Federale) Fašistične stranke v Trstu pet let, prej pa je bil na enakem položaju v Trentu. G. Emilio Grazioli je fašist prve ure, eden izmed fašistov pred pohodom na Rim. Od ustanovitve je član nove Fašistične Korporacijske zbornice, v svetovni vojni se je pa izkazal kot hraber bojevnik in prejel za zasluge vojni križ. Od dne 17. aprila t. l. je vodil kot Kralj. Civilni Komisar za zasedeno slovensko ozemlje vso civilno upravo v naših krajih.

Ob visokem imenovanju, ki je dokaz Najvišjega zaupanja, želi vse prebivalstvo Ljubljanske pokrajine brez izjeme g. Visokemu Komisarju kar največ uspeha v blagor Države in našega ljudstva. Gospod Visoki Komisar Emilio Grazioli si je že takoj prvega dne pridobil splošne simpatije vsega slovenskega prebivalstva Ljubljanske pokrajine, saj je že precej spočetka pokazal svoje vsestransko razumevanje za kulturne, socialne in gospodarske potrebe in težnje tega ozemlja. Izkazoval je ves čas zaupanemu mu prebivalstvu veliko naklonjenost in resnično prizadevnost.

Tudi državni in samoupravni, aktivni kakor tudi upokojeni uslužbenci se pridružujejo tem splošnim čestitkam vsega slovenskega prebivalstva v Ljubljanski pokrajini, izražajo svojo vdanost in se priporočajo g. Visokemu Komisarju za blagohotno naklonejnost ter mu žele, da doseže z upravljanjem svoje nove visoke službe kar največ uspehov. Vsi javni uslužbenci bodo s poštenim in marljivim izpolnjevanjem svojih službenih dolžnosti skušali doprinesiti svoj delež za obnovo in preroditev Ljubljanske pokrajine pod modrim in uvidevnim vodstvom Visokega Komisarja g. Emilia Graziolija.

Nova ureditev uprave

Sprememba območij upravnih, sodnih in finančnih oblastev. Z odredbami Visokega Komisarja za Ljubljansko pokrajino so se izvedle nekatere spremembe območij političnih, sodnih in davčnih okrajev, ki so postale potrebne zaradi novih meja Ljubljanske pokrajine. Tako se je začasno dodelilo ozemlje litijskega okraja, kolikor ga leži v Ljubljanski pokrajini, okrajnemu načelstvu v Ljubljani, ozemlje krškega in brežiškega okraja, kolikor ga spada v Ljubljansko pokrajino, pa okrajnemu načelstvu v Novem mestu. — Občina Radatoviči se priključi sodnemu okraju Metlika, del občine Črni vrh, kolikor spada v Ljubljansko pokrajino, sodnemu oziroma davčnemu okraju Vrhnika. Občina Primskovo in v Ljubljansko pokrajino spada del občine Sv. Križ pri Litiji, se priključi sodnemu oz. davčnemu okraju Višnja gora. Občina Bučka in deli občin Cerklje ob Krki, Leskovec pri Krškem, Raka, Čatež in Velika dolina ter kat. obč. Mršča vas iz občine Škocjan, kat. občina Veliko Mrščevo II iz občine Sv. Križ pri Kostanjevici se začasno priključi sodnemu okraju Kostanjevica. — V Ljubljansko pokrajino spadajo deli občine Cerklje ob Krki, Leskovec pri Krškem, Raka, Čatež in Velika dolina ter občine Kostanjevica, Sv. Križ pri Kostanjevici, Šent Jernej in Bučka se začasno priključi davčnemu okraju Novo mesto. — Vse te spremembe so stopile v veljavo dne 10. maja, ko so bile zadevne odredbe objavljene v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ureditev carinske službe. S posebno uredbi so bili določeni predpisi za izvrševanje carinske službe na zasedenem ozemlju bivše kraljevine Jugoslavije. Na tem ozemlju, zasedenem po Italijanski vojski, ostanejo za enkrat v veljavi vsi dosedanji bivši jugoslovanski carinski zakoni in tarife. Isto velja tudi glede predpisov o državnih monopolih, notranjih davkih za izdelavo, prodajo in potrošnjo, kolikor se uporabljajo za blago, ki se uvaža oziroma

izvažajo. Za vse blago je treba pri uvozu oz. izvozu plačati po dosedanjih tarifah pristojbine, če je blago prišlo oz. če se izvažajo kamor koli izven zasedenega ozemlja, razen v ozemlje Italijansko-albanske carinske unije. Za blago, ki prihaja oz. se izvažajo v kraje, ki leže na ozemlju pravkar imenovane carinske unije, se ne plača carina, pač pa se sme ob uvozu v zasedeno ozemlje pobrati razlika na inonopolskih pripetkih ali notranjih izdelovalnih oz. potrošnih davčninah, če so le-te v zasedenem ozemlju višje, kakor so v Italijansko-albanski carinski uniji. Mali krajevni promet z ozemlja bivše Jugoslavije v razdalji 15 km od zasedbene obmejne črte urejajo civilni komisariji po zaslišanju vojaških in carinskih oblastev. Civilni (zdaj Visoki) Komisarji so pooblašteni za ukrepitev vsega, kar je potrebno, da se ti predpisi izvajajo, tako tudi za obnovitev in ustanovitev carinskih uradov. V ta namen se lahko zaposli iznova vpoklicano oz. v službi potrjeno uslužbenstvo carinarne bivše kraljevine Jugoslavije. Pri vsakem carinskem uradu se pa postavijo organi Kraljevske italijanske carinske uprave z nadzorstveno pravico. Carinski uradi poslujejo in pobirajo dajatve za račun Vrhovnega poveljništva. Nadzorstveno in pregledniško službo opravlja Kraljev. italijanska finančna straža, navedeni uradi pa v okviru svoje pristojnosti ugotavljajo zakonske prekršitve. Ti predpisi veljajo od 29. aprila t. l. dalje.

Reorganizacija carinarne. Carinarica I. razreda na Rakeku je bila povodom reorganizacije carinske službe v Ljubljanski pokrajini odpravljena z vsemi svojimi oddelki. Z isto odločbo z dne 9. maja so bili ustanovljeni carinski oddelki v Postumiji, na Planini, v Kalcah, Hotedržici in Leskovi dolini. Vsi ti oddelki so podrejeni glavni carinarnici v Ljubljani. Sredi maja je bil pa ustanovljen oddelk carinarne tudi na kolodvoru v Šiški, ki posluje za potnike na Gorenjsko in v Kamnik oz. iz obratnih smeri.

Uradne odredbe

Promet in obratovanje gostinskih obratov. Z odredbo Visokega Komisarjata z dne 15. maja je bil na novo urejen osebni promet v Ljubljanski pokrajini, tako da je prebivalstvu dovoljeno gibati se izven doma od 5. ure zjutraj do 23.30 ure v Ljubljani, v drugih občinah pa do 22.30 ure. Hkrati se je podaljšala policijska ura v Ljubljani do 23. ure, drugod pa do 22. ure. V javnih gostinskih obratih se smejo odšlejš točiti vino in pivo, prepovedano je pa točiti druge alkoholne pijače, torej zlasti

žganje vsake vrste. Lastniki teh gostinskih obratov tudi vina in piva ne smejo dajati gostom v prekomernih količinah niti ne osebam, ki kažejo znake pijanosti. Prekoračenje teh določb je strogo kaznivo.

Konec šolskega leta in izpiti. Visoki Komisar je odredil, da se v vseh državnih ljudskih, meščanskih, srednjih in strokovnih šolah konča pouk po dosedanjih predpisih. V razredih, za katere je ob sklepu določen končni, tečajni ali diplomski izpit, se nadaljuje pouk do 31. maja, v glasbenih

